

PATVIRTINTA

Biudžetinės įstaigos Vilniaus „Vilko pėdos“ namų
Direktorius Edvardo Jablonskio

2022 m. kovo 14 d. įsakymu Nr. 1.13.V-21

**BIUDŽETINĖS ĮSTAIGOS VILNIAUS „VILKO PĖDOS“ NAMŲ FIZINIO IR
PSICHOLOGINIO SMURTO PRIEŠ DARBUOTOJUS AR PASLAUGŲ GAVĖJUS IR
FINANSINIO PIKTNAUDŽIAVIMO JŲ ATŽVILGIU PREVENCIJOS PROCEDŪRŲ
TVARKOS APRAŠAS**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Biudžetinės įstaigos Vilniaus „Vilko pėdos“ namų (toliau – Įstaiga) vykdomų fizinio, psichologinio smurto prieš paslaugų gavėjus ir finansinio piktnaudžiavimo jų atžvilgiu prevencijos procedūrų tvarkos aprašo (toliau – tvarka) tikslas – užkirsti kelią fiziniam ir psichologiniam smurtui prieš paslaugų gavėjus ir darbuotojus bei finansiniam piktnaudžiavimui gyventojų atžvilgiu.

2. Tvarkos aprašo paskirtis.

2.1. Šiuo tvarkos aprašu siekiama apsaugoti paslaugų gavėjus nuo smurto, operatyviai reaguoti į iškilusią grėsmę, imtis prevencijos priemonių, taikyti apsaugos priemones ir teikti tinkamą pagalbą.

2.2. Fizinis ir psichologinis smurtas yra žmogaus teisių ir laisvių pažeidimas, kurį reglamentuoja Lietuvos Respublikos įstatymai ir teisės aktai.

3. Tvarkoje vartojamos sąvokos:

3.1. **Smurtas** – veikimu ar neveikimu asmeniui daromas tyčinis fizinis, psichinis, seksualinis, ekonominis ar kitas poveikis, dėl kurio asmuo patiria fizinę, materialinę ar neturtinę žalą;

3.2. **Fizinis smurtas** – neteisėtas, tyčinis, prieš žmogaus valią jo organizmui daromas fizinis poveikis, kuriuo siekiama atimti gyvybę, padaryti žalą sveikatai, atimti laisvę, sukelti bejėgišką būklę, fizinį skausmą ar kitokias fizines kančias;

3.3. **Psichologinis smurtas** – pavojingas, visada sąmoningas, tyčinis poveikis kito žmogaus psichikai, verčiantis jį baimintis, kad dėl tolesnių grasinančiojo veikslių ar neveikimo atsiras tam tikrų neigiamų padarinių;

3.4. **Patyčios** - kai kas nors nuolat ir tyčia sako arba atlieka skaudinančius veiksmus prieš kitą asmenį, kuriam sunku pačiam apsiginti;

3.5. **Finansinis piktnaudžiavimas** – neteisėtas paslaugų gavėjų finansinių lėšų panaudojimas.

II. SMURTĄ PROVOKUOJANTYS IR SMURTUI NELEIDŽIANTYS ATSIKIRASTI VEIKSNIAI

4. Veiksniai, galintys išprovokuoti smurtą:

4.1. psichologiniai veiksniai - nedarnūs tarpusavio santykiai, bendravimo įgūdžių stoka, savikontrolės stoka, stresas, nuolatinis nuovargis, neįvardinti ir ilgai neišsprendžiami konfliktai, didelis darbo krūvis, nuovargis, teisingumo jausmo nebuvimas ir kt.;

4.2. ekonominiai veiksniai – žemas pajamų lygis, skurdas ir socialinių garantijų stoka, ilgalaikis nedarbas, ribotos savirealizacijos galimybės, atlyginimas neatitinkantis darbuotojų lūkesčiu ir kt.;

4.3. socialiniai veiksniai – socialinė paslaugų gavėjų nelygybė (diskriminacija, dėl amžiaus, sveikatos sutrikimai ir kt.), atskirtis, priklausomybės, stereotipai visuomenėje, agresija siekiant išsaugoti savo orumą, nedarnus santykiai kolektyve ir kt.

5. Veiksniai, neleidžiantys smurtui atsikirsti:

5.1. darnių tarpusavio santykių vertybių puoselėjimas;

5.2. darnių bendravimo įgūdžių, savikontrolės, streso valdymo ugdymas;

5.3. paslaugų gavėjų užimtumo skatinimas;

5.4. socialinių garantijų užtikrinimas, bendradarbiaujant ir tarpininkaujant su kitomis įstaigomis;

5.5. tolerancijos skatinimas ir lygiaverčių santykių ugdymas;

5.6. reagavimas į bet kokios formos smurtą.

III. SMURTO PREVENCIJOS PROCEDŪROS

6. Įstaigos fizinio ir psichologinio smurto prevencijos procedūros numato:

6.1. darbuotojų švietimą, ugdant žinojimą apie smurto formas ir kriterijus, taip pat prevencijos ir intervencijos priemonių sistemos išmanymą saugiai aplinkai kurti;

6.2. darbuotojų mokymą, susijusį su smurto prevencija, strategija;

6.3. paslaugų gavėjų švietimą, ugdant konfliktų psichosocialines ypatybes ir jų sprendimo būdus, taikant pozityvius disciplinos ir komunikacijos principus;

6.4. Įstaigos vidaus tvarkos taisyklių laikymosi užtikrinimą, numatant fizinio ir psichologinio smurto stabdymą;

6.5. smurto intervenciją – administracijos, socialinių paslaugų specialistų ir kitų darbuotojų veiksmų koordinavimą, nukreiptą į smurto ir patyčių stabdymą, taip pat socialinių paslaugų pagalbos priemonių visumą.

7. Įstaigos darbuotojai vadovaujasi etikos taisyklėmis, darbo tvarkos taisyklėmis, Vilniaus „Vilko pėdos“ namų rekomendacija dirbantiems socialinį darbą ir laikosi pareigybių aprašo reikalavimų sprendžiant smurto atvejus.

8. Finansinio piktnaudžiavimo prevencinės procedūros numato:
 - 8.1. Įstaigos paslaugų gavėjų švietimą, ugdant paslaugų gavėjų finansinį atsparumą, veiksmo ir atoveiksmio (pasekmės) principu;
 - 8.2. tolesnę situacijos stebėseną.
9. Visais įtariamų ir realių fizinio, psichologinio ar finansinio smurto atvejais kiekvienas įstaigos darbuotojas nedelsiant reaguoja:
 - 9.1. pastebėjęs smurtą arba patyčias, nutraukia (sustabdo) įtarimą keliančius veiksmus;
 - 9.2. primena vidaus tvarkos taisykles smurtaujančiam asmeniui;
 - 9.3. esant būtinybei, kreipiasi pagalbos į kitas institucijas (policija, greitoji pagalba ir kt.);
 - 9.4. raštu fiksuoja įvykusio smurto požymius ir aplinkybes;
 - 9.5. informuoja įstaigos vadovą apie įtariamą ir/ar įvykusi smurtą;
10. Organizuojamos prevencinio pobūdžio grupinės ir individualios diskusijos, filmų peržiūros.
11. Individualus ir grupinis darbas su paslaugų gavėjais taikant fizinio, psichologinio ar finansinio smurto prevencinės (drausminės) procedūras.
12. Socialinių paslaugų specialistas vykdo tolesnę smurto situacijos stebėseną.
13. Įvykus smurtiniam atvejui (paslaugų gavėjas prieš paslaugų gavėją arba paslaugų gavėjas prieš darbuotoją) paslaugų gavėjui surašomas vidaus tvarkos taisyklių pažeidimo aktas, įspėjimas arba jo atvejis sprendžiamas Socialinės priežiūros paslaugų skyrimo nakvynės namuose komisijos posėdyje.
14. Įvykus smurtiniam atvejui (darbuotojas prieš paslaugų gavėją arba darbuotojas prieš darbuotoją) darbuotojui skiriamos drausminės nuobaudos numatytos Lietuvos Respublikos Darbo kodekse.
15. Įstaigos direktorius, gavęs raštu pateiktą informaciją (skundą) apie darbuotojo arba paslaugų gavėjo patiriamą smurtą, ne ilgiau nei per 20 darbo dienų išnagrinėja atvejį ir raštu pateikia atsakymą.
16. Fizinio ir psichologinio smurto prieš paslaugų gavėjus ir finansinio piktnaudžiavimo jų atžvilgiu prevencijos procedūra turi būti peržiūrimi ne rečiau nei kartą metuose.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

17. Su šiuo Aprašu supažindinami pasirašytinai visi Įstaigos darbuotojai.
18. Šis Aprašas skelbiamas Įstaigos tinklalapyje www.vmmn.lt

PREVENCIJOS IR REAGAVIMO Į SMURTĄ ALGORITMAS



SMURTAUTOJO SUSTABDYMAS:

- smurtaujančio asmens sustabdymas;
- pirmosios pagalbos suteikimas nukentėjusiam (pagal poreikį);
- GMP ir policijos informavimas (pagal poreikį).

SMURTO ATVEJO UŽREGISTRAVIMAS:

- registruojamas smurto atvejis;
- informuojamas įstaigos vadovas.

VEIKSMAI PO SMURTO APRAIŠKOS:

- individualus darbas su smurtaujančiu ir/ar smurtą patyrusiu paslaugų gavėju;
- drausminės procedūros smurtautojui;
- atvejis sprendžiamas Socialinės priežiūros paslaugų skyrimo nakvynės namuose komisijos posėdyje (pagal poreikį).

PREVENCIJA:

- stebėjimas, palaikymas;
- tarpininkavimas;
- atvejų aptarimas individualiose ir grupinėse konsultacijose.